

(imię i nazwisko)

ucz. kl. _____

(szkoła)

2011 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

JĘZYK POLSKI

Testas
Test

18 maja 2011 roku

Czas trwania – 1 godz.

Wskazówki:

- Sprawdź, czy w teście nie ma czystych kartek lub innych widocznych błędów drukarskich. Poinformuj o tym komisję.
- Oceniane będą tylko zadania wykonane piórem lub długopisem. Kolor atramentu lub wkładu – ciemnoniebieski. Nie wolno wprowadzać żadnych poprawek, nie można kreślić ani używać korektora.
- Pisz czytelnie. Za nieczytelne odpowiedzi otrzymasz 0 punktów.
- Wykonując zadania testu, odpowiedzi formułuj zwięźle i zrozumiale. Odpowiedzi muszą się zmieścić w przeznaczonych dla nich miejscach.
- Na marginesie osoby sprawdzające wpisują punktację.

Powodzenia!

	Maksymalna liczba punktów	Suma uzyskanych punktów		
		1 osoba sprawdzająca	2 osoba sprawdzająca	3 osoba sprawdzająca
Zadania do tekstu I (1–12)	25			
Zadania do tekstu II (13–15)	6			
Zadania z nauki o języku i literaturze (16–19)	9			
Ogólna suma uzyskanych punktów	40			
Ogólna suma uzyskanych punktów, zaokrąglona do liczby całkowitej	40			

Vertinimo komisija: _____

(Parašas, vardas ir pavardė)

(Parašas, vardas ir pavardė)

(Parašas, vardas ir pavardė)

TEKST I

GRZECHY DZIECIŃSTWA

1. Ojciec, ja i moja siostra Zosia (bom już nie miał matki) mieszkaliśmy w murowanej oficynie¹, o kilkadziesiąt kroków od pałacu. Pałac zaś zajmowała pani hrabina z córeczką Lonią, moją rówieśnicą, z jej guwernantką², ze starą gospodynią Salusią tudzież z wielką liczbą garderobianych³ i panien służących. Dziewczęta te po całych dniach szyły, z czego wyprowadziłem wnioski, że wielkie panie są od tego, ażeby darły odzież, a dziewczęta – ażeby ją naprawiały. O innych przeznaczeniach wielkich dam i ubogich dziewcząt nie miałem pojęcia.

Pałacu prawie nie znałem. Raz dlatego, żem wolał biegać po polach niż wywracać się na śliskiej posadzce, a po wtóre, że mnie tam nie wpuszczała służba, bo przy pierwszych odwiedzinach miałem nieszczęście stłuc duży wazon saski.

2. Z hrabianką, przed moim wejściem do szkół, bawiliśmy się tylko jeden raz, mając oboje niespełna po dziesięć lat. Przy sposobności chciałem ją nauczyć sztuki łażenia po drzewach i usadowiłem ją na płocie. Dziewczynka poczęła wniebogłose krzyżeć, a jej guwernantka wybiła mnie niebieskim parasolem.

Od tej pory zbudził się we mnie wstręt do małych dziewcząt, z których żadna nie była w stanie ani łazić po drzewach, ani kąpać się ze mną w stawie, ani jeździć konno, ani strzelać z łuku albo rzucać kamieni z procy. W razie zaś bitwy, bez której – cóż znaczy zabawa! prawie każda zaczynała mazać się i biegać do kogoś na skargę.

3. Ponieważ z folwarcznymi⁴ chłopcami ojciec znowu nie pozwalał mi się wdawać, a siostra prawie całe dni przepędzała⁵ w pałacu, więc rośłem i hodowałem się sam jak drapieżne pisklą, które porzucili rodzice. Kąpałem się pode młynem albo w dziurawym czólnie pływałem po stawie. W parku, ze zwinnością kota, goniłem po gałęziach wiewiórki. Raz wyróciło mi się czólno i pół dnia przesiedziałem na pływającej kępie, nie większej od balii. Raz przez dymnik⁶ wdrapałem się na dach pałacu tak nieszczęśliwie, że musiano związać dwie drabiny dla sprowadzenia mnie stamtąd. Innego dnia całą dobę błąkałem się po lesie, a jeszcze innego stary wierzchowiec z godzinę ponosił mnie przez pola i w końcu – zapewne niechcący – przyprawił o złamanie nogi, która zresztą zrosła mi się dość prędko.

4. Nie mając z kim żyć, żyłem z naturą. Znałem w parku każde mrowisko, w polu każdą jamę chomików, w ogrodzie każdą ścieżkę kretów. Wiedziałem o ptasich gniazdach i o dziuplach, gdzie hodowały się młode wiewiórki. Odróżniałem szmer każdej lipy około domu i umiałem wyśpiewać to, co wiatr wygrywa na drzewach. Wpatrywałem się w migotanie gwiazd, rozmawiałem z nocną ciszą, a nie mając kogo całować, całowałem psy podwórzowe.

Wg B. Prusa

¹ Oficyna – budynek w pobliżu pałacu czy dworu, zwykle o przeznaczeniu gospodarczym.

² Guwernantka – nauczycielka i wychowawczyni dzieci w dawnych, zamożnych domach.

³ Garderobiana – dawniej: służąca zajmująca się garderobą i pomagająca przy ubieraniu się.

⁴ Folwarczny chłopiec – wynajęty pomocnik w dużym gospodarstwie rolnym.

⁵ Przepędzała – spędzała.

⁶ Dymnik – małe okienko w dachu służące do wentylacji i oświetlania poddasza.

Zadania do tekstu I

Punkty
1 2

1. Jaki jest temat podanego tekstu? Zaznacz właściwą odpowiedź:

- A Opis wnętrza pałacu.
- B Zabawy z siostrą.
- C Wspomnienia z dzieciństwa.
- D Psy podwórzowe.

(1 punkt)

2. Wypisz z 1. części tekstu **cztery** wyrazy nazywające osoby, które mieszkały w pałacu.

1. _____ 3. _____
2. _____ 4. _____

(2 punkty)

3. Na podstawie 1. części tekstu odpowiedz, dlaczego bohater fragmentu nie wchodził do pałacu. Podaj **dwie** przyczyny:

(2 punkty)

4. Czego, zdaniem narratora, nie umiały dziewczynki? Wypisz z 2. części tekstu **cztery** odpowiednie zwroty czasownikowe.

(2 punkty)

5. Z 3. części tekstu wypisz porównanie, które pokazuje, w jaki sposób dorastał chłopiec.

(1 punkt)

6. Które zajęcia chłopca miały smutne następstwa? Wybierz z podanych niżej odpowiednie połączenia wyrazowe i wpisz do odpowiednich rubryk tabeli (na podstawie 3. części tekstu).

Kapał się pod młynem, pływał w dziurawym czółnie, skakał po gałęziach, łąził przez dymnik, łąził po drabinach, chodził po lesie, jeździł konno, rzucał kamienie.

Zajęcie chłopca	Następstwo
a.	<i>Spędził pół dnia na kepie w stawie</i>
b.	<i>Nie mógł sam zejść z dachu</i>
c.	<i>Złamał nogę</i>

(3 punkty)

7. W 4. części tekstu znajdź po **dwa** różne wyrazy, będące nazwami:

- a) zwierząt: _____
- b) miejsc, w których mieszkają zwierzęta: _____

(2 punkty)

8. Zaznacz 4 poprawne odpowiedzi.

Z tekstu wynika, że bohater lubił:

- A szyć i naprawiać ubranie,
- B biegać po polach,
- C ślizgać się po posadzkach pałacowych,
- D bawić się z dziewczynkami,
- E hodować drapieżne pisklęta,
- F uprawiać niebezpieczne zabawy,
- G obcować z przyrodą,
- H obserwować życie zwierząt.

(2 punkty)

9. Uzupełnij poniższe zdania odpowiednimi wyrazami z tabeli.

Bohater był (jakim?) _____ i _____
 chłopcem, dlatego w dzieciństwie można go było nazwać (kim?)

Grzecznym, pomysłowym, pomyślnym, ruchliwym, samochwałą, smutnym, tchórzem, urwisem, złodziejem.

(3 punkty)

10. Każdy z podkreślonych wyrazów zastąp synonimem.

darły odzież – _____

duży wazon saski – _____

poczęła wniebogłoso krzyzczeć – _____błąkałem się po lesie – _____stary wierzchowiec – _____odróżniałem szmer każdej lipy – _____

(3 punkty)

11. Z 4. części tekstu wypisz trzy związki wyrazowe które świadczą o tym, że chłopak był zżyty z naturą:

(3 punkty)

12. Podane zdanie z równoważnikiem imiesłowowym przekształć w zdanie złożone współrzędnie, używając odpowiedniego spójnika.

Nie mając z kim żyć, żyłem z naturą.

(1 punkt)

Suma punktów za zadania 1–12 (25 punktów)		
---	--	--

TEKST II

K. I. Gałczyński

KRONIKA OLSZTYŃSKA

(fragment)

Jeszcze tyle byłoby do pisania,
nie wystarczą tu żadne słowa:
o wiewiórkach, o bocianach,
o łąkach sfałdowanych jak suknia balowa,
o białych motylach jak listy latające,
o zieleniach śmiesznych pod świerkami,
o tych sztukach, które robi słońce,
gdy się zacznie bawić kolorami;
i gdy człowiek wejdzie w las, to nie wie,
czy ma lat pięćdziesiąt, czy dziewięć,
patrzy w las jak w śmieszny rysunek

i przeciera ośleple oczy,
dzwonek leśny poznaje, ćmę płoszy
i na serce kładzie mech jak opatrunek.

Zadania do tekstu II

13. Wypisz **cztery** przykłady epitetów wraz z określonymi przez nie wyrazami.

(2 punkty)

14. Jakie doznania podmiotu lirycznego wyrażają następujące porównania? Dobierz z ramki po 1 odpowiednim wyrazie.

- a. *Patrzy w las jak w śmieszny rysunek* – _____
- b. *Na serce kładzie mech jak opatrunek* – _____

Bojaźń, miłość, rozpacz, smutek, tęsknota, ukojenie, zachwyty, żal.

(2 punkty)

15. Co oznaczają wybrane z wiersza słowa? Zaznacz właściwą odpowiedź.

A ... *przeciera ośleple oczy*:

- a. Piękno przyrody sprawia, że człowiekowi trudno uwierzyć w prawdziwość oglądanych pejzaży.
- b. Bohater nic nie widzi, bo oślepl.
- c. Podmiot liryczny musi przetrzeć oczy, bo go bolą od częstego patrzenia w kolorowy monitor komputera.

B ... *i gdy człowiek wejdzie w las, to nie wie, czy ma lat pięćdziesiąt, czy dziewięć*:

- a. Im dalej w las, tym więcej drzew.
- b. Każdy człowiek, niezależnie od wieku, po wejściu do lasu traci pamięć.
- c. W bliskim kontakcie z naturą człowiek zapomina o przemijaniu czasu, czuje się znów tak jak w dzieciństwie.

(2 punkty)

Suma punktów za zadania 13–15 (6 punktów)		
Suma punktów za zadania 1–15 (31 punktów)		

Zadania z nauki o języku i literaturze

16. Użyj podanych czasowników w 1. osobie liczby pojedynczej i mnogiej (w czasie teraźniejszym).

	1. os. liczby pojedynczej	1. os. liczby mnogiej
<i>patrzy</i>		
<i>przeciera</i>		
<i>kładzie</i>		

(3 punkty)

17. Użyj w podanych zdaniach podrzędnie złożonych odpowiednich spójników.

- a. Trzeba dużo pracować, _____ osiągnąć w życiu sukces.
 b. Ogarnęło ją zdumienie, _____ usłyszała słowa koleżanki.

(2 punkty)

18. Podaj rzeczowniki, od których pochodzą następujące wyrazy:

- a. _____ – mityczny c. _____ – baśniowy
 b. _____ – epicki d. _____ – epizodyczny

(2 punkty)

19. Rzeczowniki z zadania 18. dopasuj do właściwych definicji, wpisując obok odpowiednie litery – a, b, c, lub d.

1.	Fragment utworu literackiego	
2.	Opowieść o bogach i legendarnych bohaterach, stanowiąca próbę wyjaśnienia zagadek świata i człowieka	
3.	Rodzaj literacki obejmujący utwory, w których narrator opowiada pewną historię	
4.	Utwór o treści fantastycznej opowiadający o niezwykłych wydarzeniach	

(2 punkty)

Suma punktów za zadania 16–19 (9 punktów)		
---	--	--

Suma punktów za test (40 punktów)		
--	--	--

BRUDNOPIS

